

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2674/2020
31.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Пешић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља „Алексинац“ у Алексинцу, чији су пуномоћници Милисав Ђорђевић и Драган Митровић, адвокати из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1103/2019 од 19.05.2020. године, у седници одржаној дана 31.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1103/2019 од 19.05.2020. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Алексинцу П1 173/18 од 13.02.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је захтев тужиоца и као незаконито поништено решење туженог број ... од 29.12.2015. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду број .../... од 16.03.2015. године, што је тужени дужан да призна и трпи, те да тужиоца врати на рад и призна му права из радног односа. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати 177.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1103/2019 од 19.05.2020. године, одбијена је, као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију из свих законом прописаних разлога.

Тужилац је дао одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11,... 18/20) и утврдио да ревизија није основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време, по основу уговора о раду од 16.03.2015. године, на пословима доктора ... у Служби за Спорним решењем туженог од 29.12.2015. године тужиоцу је престао радни однос 31.12.2015. године, због престанка потребе за његовим радом. Закључком Владе Републике Србије 05 број 112-10600/2015 од 02.10.2015. године дата је сагласност здравственим установама да спроведу поступак рационализације запослених у Служби за стоматолошку здравствену заштиту и утврде број запослених за чијим је радом престала потреба. Министарство здравља је уз допис бр. 112-01.01028/2015-2 од 02.10.2015. године, осим наведеног Закључка, доставило и Критеријуме за утврђивање вишка запослених у стоматологији, који су усвојили репрезентативни синдикати у области здравства на нивоу Републике Србије и то: Синдикат запослених у здравству и социјалној заштити Србије, Синдикат медицинских сестара и техничара Србије, Грански синдикат здравства и социјалне заштите „Независност“ и Синдикат лекара и фармацеута Србије. Према достављеном акту критеријуми су: резултати рада који се утврђују на основу броја извршених, фактурисаних и наплаћених услуга и рад остварен у радном односу, при чему предност има запослени са већим бројем година остварених у радном односу код послодавца. Директор туженог је донео Одлуку 12.11.2015. године и Анкету за све запослене у Служби стоматолошке здравствене заштите 12.11.2015. године, којим су запослени обавештени о могућности добровољног изјашњавања за решавање њиховог радно-правног статуса. Након тога, тужени је 18.11.2015. године донео Одлуку о измени и допуни Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова и радних задатака запослених код туженог број 1858 од 18.09.2014. године. Наведена Одлука, као ни Правилник нису достављени на сагласност Министарству здравља. Дана 18.11.2015. године тужени је донео и Правилник о процедури за утврђивање вишка запослених у Служби за стоматолошку здравствену заштиту туженог број 2513, којим су прописани критеријуми и то тако што је извршена корекција предложених критеријума на начин, да се под бројем извршених услуга запосленог подразумева број извршених услуга у две најповољније године од последње четири године (од 01.01.2011. године до 31.12.2014. године), уместо да се пореди број извршених услуга у периоду од 01.01.2013. године до 30.06.2015. године. Истог дана, тужени је донео и Одлуку о формирању комисије за рационализацију и утврђивање вишка запослених у Служби за стоматолошку здравствену заштиту туженог. Наредног дана комисија је записником број 2514 констатовала резултате спроведеног поступка за утврђивање вишка запослених, чији су саставни део бодовне листе запослених. Дана 20.11.2015. године тужени је донео Одлуку број 2534 којом је као вишак запослених за чијим је радом престала потреба, утврдио пет запослених од којих три доктора, међу којима је и тужилац. У складу са том одлуком тужени је донео решење о отказу уговора о раду тужиоцу, по основу технолошког вишка.

Код тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени су закључили да тужени није спровео поступак решавања вишка запослених у складу са Законом о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору и да је незаконито отказао уговор о раду тужиоцу на основу члана 195. став 5. тачка 1. Закона о раду, са којих разлога су усвојили захтев тужиоца.

По оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су усвојили захтев тужиоца.

Чланом 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Чланом 19. Закона о начину утврђивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС“, бр. 68/15, 85/15, 81/16), прописано је да у периоду спровођења рационализације у складу са одредбама овог закона, ради праћења спровођења акта о максималном броју запослених, организациони облици у јавним службама из члана 2. став. 3 овог закона, дужни су да акте о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места, доставе на претходну сагласност министарствима у чијем делокругу се налазе послови за чије обављање су образоване јавне службе.

Код туженог је дошло до спровођења поступка рационализације на основу Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору. Код утврђеног да је тужени 18.11.2015. године донео Одлуку о измени и допуни Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова и радних задатака запослених код туженог од 18.09.2014. године, коју није доставио на сагласност Министарству здравља, то следи да тужени није испоштовао процедуру прописану чланом 19. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору јер одлуку није доставио на претходну сагласност Министарству здравља у чијем делокругу се налазе послови за чије обављање је образован тужени, са којих разлога је правилан закључак нижестепених судова да је спорно решење туженог незаконито и правилно су одлучили нижестепени судови када су спорно решење туженог поништили као незаконито и одлучили да тужиоца врате на рад.

Осим тога, Министарство здравља је уз допис од 02.10.2015. године осим Закључка доставило и Критеријуме за утврђивање вишка запослених у стоматологији, који су усвојили репрезентативни синдикати у области здравства на нивоу Републике Србије, а тужени је 18.11.2015. године донео Правилник о процедури за утврђивање вишка запослених у Служби за стоматолошку здравствену заштиту туженог којим су прописани критеријуми и то тако што је извршена корекција предложени критеријума, иако је тужени био у обавези да примени критеријуме утврђене од стране репрезентативних синдиката и није био овлашћен да врши измену истих, с обзиром да у ситуацији када су критеријуми утврђени на јединствен начин у области здравства на нивоу Републике Србије, послодавац је дужан да се тих критеријума придржава, а примена критеријума битно утиче на законитост акта о вишку запослених, будући да се на основу њих врши персонификација вишка запослених, како су то правилно закључили нижестепени судови.

Код утврђеног да је тужилац био неуговорени радник, због чега није био у могућности да обавља све стоматолошке услуге које су могли да обављају и остали запослени доктори стоматологије код туженог, од 157 услуга које се фактуришу преко Фонда тужилац је могао да пружа само три услуге, па имајући у виду да је један од критеријума на основу којих је тужиоцу отказан уговор о раду управо број извршених услуга, тужени је био у обавези да пре него што приступи утврђивању вишка

запослених, омогући да се сви утврђени критеријуми примене на једнак начин према свим запосленима, што тужени није доказао, те су са тих разлога неосновани наводи ревизије туженог.

Како из наведеног следи да тужени није у свему поступао по наведеним законским одредбама, то је правилна одлука нижестепених судова да је основан захтев тужиоца за поништај отказа уговора о раду.

Имајући у виду напред наведено, нису основани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права из члана 19. Закона о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору и члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду.

С обзиром да је побијано решење о отказу уговора о раду незаконито, то постоји основ за обавезивање туженог да тужиоца врати на рад у смислу члана 191. став 1. Закона о раду, са којих разлога су неосновани наводи ревизије.

На основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужилац нема право на накнаду трошкова поступка по ревизији, јер састав одговора на ревизију није била неопходна радња за одлучивање у поступку по ревизији, са којих разлога је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић